

Таблица 17. Срѣденъ брой лица на помѣщение и срѣденъ брой жители и домакинства на обитаема сграда споредъ преброяванията на 31.XII.1920 и 1926

Tableau 17. Nombre moyen de personnes par pièce et nombre moyen d'habitants et de ménages par bâtiment habité, d'après le recensement du 31. XII. 1920 et 1926

Градове — Villes	Срѣденъ брой лица на помѣщение Nombre moyen de personnes par pièce		Срѣденъ брой на обитаема сграда Nombre moyen de personnes et de ménages par bâtiment habité			
	1926	1920	1926		1920	
			домакин. ménages	лица personnes	домакин. ménages	лица personnes
София — Sofia	1.5	2.0	2.3	6.9	2.6	9.8
Пловдив — Plovdiv	1.5	2.0	1.7	5.3	1.6	6.5
Варна — Varna	1.3	1.7	1.4	4.4	1.5	5.6
Русе — Rousse	1.3	1.5	1.5	4.7	1.4	5.5
Бургаз — Bourgas	1.6	2.0	1.9	5.4	1.9	7.3
Плѣвенъ — Pléven	1.5	1.9	1.2	4.5	1.2	5.3
Сливенъ — Sliven	1.5	1.9	1.2	4.1	1.2	4.6
Ст. Загора — St. Zagora	1.8	1.9	1.4	4.7	1.4	5.2
Шуменъ — Choumen	1.4	1.4	1.4	4.7	1.2	4.5
Видинъ — Vidin	1.5	1.8	1.3	4.9	1.1	5.0
Вратца — Vratsa	1.7	1.9	1.2	4.8	1.1	4.5
Дупница — Dupnitsa	1.6	2.1	1.5	4.7	1.4	6.3
Ески Джумая — Eski Djoumaya	1.5	1.7	1.1	4.2	0.8	3.4
Казанлъкъ — Kazanlik	1.5	1.5	1.4	4.0	1.1	3.6
Кюстендилъ — Kustendil	1.5	1.9	1.4	4.8	1.3	5.2
Ломъ — Lom	1.4	1.9	1.3	4.5	1.1	4.8
Разградъ — Razgrad	1.4	1.6	1.1	4.3	1.0	4.4
Самоковъ — Samokov	1.6	1.8	1.3	5.3	1.0	4.6
Свищовъ — Svichtov	1.3	1.6	1.3	4.5	1.2	4.3
Станимака — Stanimaka	1.3	1.9	1.4	3.9	1.2	4.8
Търново — Tirnovo	1.2	1.5	1.6	4.9	1.3	4.9
Хасково — Haskovo	1.5	2.1	1.5	5.5	1.3	5.5
Чирпанъ — Tchirpan	1.7	2.0	1.1	4.4	1.1	4.7
Ямболъ — Yambol	1.6	2.1	1.3	4.2	1.3	4.9
Айтосъ — Aitos	1.5	2.2	1.3	4.5	1.3	5.4
Ахиаало — Ahialo	1.6	3.1	2.0	6.0	2.5	10.5
Бѣла — Béla	1.8	2.2	1.0	5.5	1.0	5.5
Бѣла Слатина — Béla Slatina	1.9	2.4	1.2	5.4	1.1	6.2
Габрово — Gabrovo	1.3	1.4	1.8	5.0	1.3	5.0
Г. Орѣховица — G. Oréhovitsa	1.2	1.4	1.5	4.7	1.4	4.9
Каваклий — Kavakly	0.4	1.9	1.4	1.2	1.1	5.6
Карлово — Karlovo	1.3	1.5	1.0	3.9	1.0	3.7
Карнобатъ — Karnobat	1.8	2.3	1.3	4.7	1.3	5.6
Луковитъ — Loukovit	1.7	2.0	1.2	5.0	1.1	5.5
Провадия — Provadla	1.5	1.7	1.3	4.7	1.2	5.1
Радомиръ — Radomir	1.9	2.2	1.3	6.1	1.2	6.2
Севлиево — Sevlievo	1.3	1.5	1.0	3.8	1.0	4.0
Харманли — Harmanly	1.6	1.9	1.3	4.1	1.2	4.9
Вѣлоградчинъ — Bélogradtchik	1.6	1.7	1.4	5.3	1.1	4.7
Елена — Elena	1.0	1.2	1.1	4.0	0.9	3.8
Месемврия — Messemvria	0.8	2.1	1.6	2.8	1.3	6.7
Орханлие — Orhanlié	1.4	1.7	1.1	4.7	1.0	4.6
Османъ Пазаръ — O. Pazar	1.6	1.8	1.1	4.7	1.1	4.7
Попово — Popovo	1.3	1.7	1.4	5.0	1.5	6.0
Преславъ — Préslav	1.5	2.0	1.0	4.1	1.1	4.9
Трънъ — Trin	1.4	1.7	1.7	5.9	1.0	4.6
Тръвна — Trévna	1.0	1.2	1.3	4.2	1.0	3.6
Изобщо — Ensemble	1.5	1.8	1.5	5.0	1.4	5.7

нѣкои отъ които сж изостанали и отъ преди освобождението, излиза, че фактически и при равнитѣ числа гжстотата е намалена. За много отъ останалитѣ градове това намаление е чувствително. За София и Пловдивъ то възлиза на 25%, а има градове, дето е по-голѣмо.

Отклоненията за градоветѣ Кавакли и Месемврия сж неестествени. Тѣ се обясняватъ съ обстоятелството, че докато помѣщенията и въ двата случая сж останали почти едни и сжици: въ Кавакли презъ 1920 г. 3158, а презъ 1926 г. — 3287, въ Месемврия респективно 1130 и 1129, населението, поради масово изселване, се е намалило, въ първия случай отъ 5957, колкото е било въ края на 1920 г., на 1197 въ края на 1926 г., а въ втория случай отъ 2386, то е намалѣло на 959 души.

Констатираното намаление на срѣдния брой жители на едно помѣщение отъ 1920 до 1926 г. се придружава съ подобно намаление на срѣдния брой на лицата, падащи се на обитаема сграда, ала не се съпжтствува съ такова намаление срѣдния брой на домакинствата, които се падатъ на обитаема сграда. Това се вижда отъ даннитѣ, представени въ горната таблица 17.

Изобщо взето, за всички сравняеми 47 градове срѣдниятъ брой на домакинствата, които се падатъ на една обитаема сграда, констатиранъ при последното преброяване, е по-голѣмъ отъ съответния такъвъ, констатиранъ въ края на 1920 г. Това е въ сила и за отдѣлнитѣ градове. Изключение правятъ само градоветѣ София, Варна и Ахиаало. Заключениеето отъ този статистически фактъ би трѣбвало да бжде, че обитаемитѣ сгради въ края на 1926 г. сж били по-гжсто населени, отколкото въ края 1920 г. Това заключение е диамитрално противоположно на онова, което се извлѣче погоре, когато се разглеждаше срѣдния брой жители, които се падатъ на едно помѣщение.

Въ подкрепа на първото заключение, а именно, че гжстотата или населеността на обитаемитѣ сгради и помѣщениа въ края на 1926 г. е била по-малка, отколкото съответната такава презъ 1920 г. говорятъ и числата, вписани въ горната таблица 17, които показватъ колко лица срѣдно се падатъ на обитаема сграда. Изобщо, за всички градове срѣдния брой жители на сграда презъ 1926 г. е билъ по-малкъ. За София това срѣдно въ края на 1920 г. е било 9.8, а въ края на 1926 г. е намалѣло на 6.9. За Пловдивъ съответнитѣ срѣдни сж били 6.5 и 5.3, за Варна — 5.6 и 4.4 и т. н. Изключение правятъ само 11 градове: за тѣхъ срѣдния брой лица, които се падатъ на обитаема сграда презъ 1926 г., е билъ по-голѣмъ, отколкото съответниятъ такъвъ, констатиранъ въ края на 1920 г. Това изключение, обаче, не може да промѣни общиятъ резултатъ.

Увеличението на срѣдния брой домакинства на обитаема сграда за интервала отъ време 1920 до 1926 г., едновременно съ намалението на срѣдния брой на лицата, падащи се на обитаема сграда и на отдѣлното помѣщение, въ което се живѣе, може да се обясни само съ намалението на състава на домакинствата¹⁾.

Това заключение не се манифестира съ по-голѣми разлики въ приведенитѣ числа и безъ отбелязанитѣ изключения, защото речениятъ интервалъ отъ време е много малкъ, за да може презъ него да еволюира домакинството по-чувствително.

Двойниятъ процесъ: намаление срѣдниятъ брой лица на обитаема сграда и сжщевременно увеличение съответниятъ такъвъ на домакинствата, става по-нагледенъ отъ даннитѣ, отбелязани въ следната

¹⁾ За по-голѣми подробности относно процеса на намаление състава на българското домакинство — градско и селско, гл. студията на проф. Н. В. Долински: „Количествения съставъ на българското домакинство, особено на селското“, 1930 г.